

Universitat de Girona
Escola Politècnica Superior

Grau en Enginyeria Informàtica

PROJECTE FINAL DE GRAU

**Virtualització d'aplicacions
amb accés via web**

Autor:
Aniol Fernández Cano

Tutor:
Lluís Fàbrega Soler

RESUM

Convocatòria:
Juny 2023

Departament:
Arquitectura i Tecnologia de Computadors

Resum

1. Introducció

Hi ha diverses maneres de desplegar les aplicacions cap als usuaris. Una aplicació “nativa” s’ha d’instal·lar prèviament en el dispositiu de l’usuari, té accés complet al *hardware* i pot obtenir un bon rendiment, però és clar, depèn del sistema operatiu (S.O.) i *hardware* concret per al qual ha estat dissenyada. Una aplicació “web”, en canvi, no té aquesta dependència ja que s’executa sobre un navegador (present a gairebé qualsevol dispositiu) de manera que és fàcilment accessible des d’un dispositiu en xarxa, però està limitada pel que ofereix un navegador. Una aplicació “virtualitzada” (igual que un “escriptori virtualitzat” o “remot”) s’executa en un dispositiu remot el qual, a través d’una xarxa, intercanvia amb el dispositiu local les interaccions entre usuari i aplicació (teclat, ratolí, pantalla, etc.), i així té els avantatges d’una aplicació nativa i alhora allibera a l’usuari de qualsevol dependència amb S.O. i hardware. Un desavantatge, però, és que en el dispositiu de l’usuari s’ha d’instal·lar una aplicació client específica que permet la connexió, fet que limita la seva accessibilitat; per això el següent pas és desenvolupar aquest client en forma d’aplicació web.

2. Objectius

El projecte busca oferir una nova alternativa al desplegament d’aplicacions, tot aplicant els millors aspectes de cada una de les solucions existents i eliminant-ne els punts febles per tal d’oferir una nova solució apta per al mercat. L’objectiu del projecte és dissenyar i desenvolupar un servei i aplicació web que permeti accedir, a través d’un navegador, a aplicacions natives executant-se en màquines remotes. D’aquesta manera els usuaris finals podran fer servir aquestes aplicacions sense haver d’instal·lar-les en els seus dispositius, alliberant-los de requisits específics de *hardware*, S.O. o qualsevol altre *software* addicional més enllà d’un navegador. L’aplicació, a més, permetrà ser configurada per un usuari administrador, el qual podrà afegir noves aplicacions i limitar i controlar l’accés a aquestes. El sistema haurà d’oferir una bona experiència a l’usuari final, en termes de rendiment i interactivitat. Per tal d’aconseguir-ho, es farà ús de tecnologies web modernes i es dissenyarà una arquitectura modular i escalable horitzontalment (que pugui créixer en aplicacions i màquines d’execució), que faci ús de contenidors aïllats i que tingui present la seguretat en tot moment.

Per portar a terme aquest projecte es seguiran els següents passos:

1. Estudi de tecnologies i opcions d'implementació per al transport de les interaccions entre usuari i aplicació.
2. Estudi de tecnologies web i elecció de la més adient per al projecte.
3. Estudi de tecnologies de contenidors.
4. Estudi de requisits i latències per a obtenir una bona interactivitat en temps real.
5. Disseny i desenvolupament de l'arquitectura del sistema d'execució d'aplicacions.
6. Disseny i desenvolupament del servidor i API web.
7. Disseny i desenvolupament de la interfície per l'usuari.
8. Realització de proves de funcionament.
9. Documentació del servei per a usuaris administradors.

3. Disseny i implementació

Per tal de resoldre el problema plantejat, s'ha dissenyat i implementat un sistema distribuït que permet l'execució d'aplicacions virtualitzades a través d'un navegador web¹. L'arquitectura del sistema consisteix en 3 parts (vegeu la Figura 1): l'entorn de virtualització, el servidor d'aplicacions i el servidor web i de control.

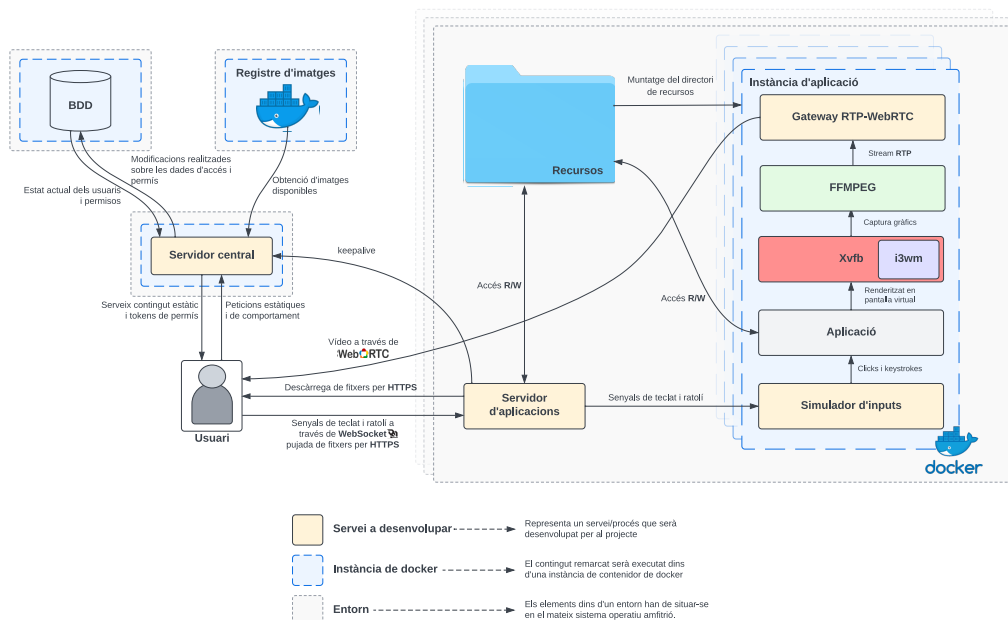

Figura 1: Arquitectura del sistema

¹Vegeu el codi a <https://github.com/AniolFernandez/ApplicationVirtualization>

3.1. L'entorn de virtualització

L'entorn de virtualització s'encarrega d'executar l'aplicació de forma virtualitzada i controlada. Està dissenyat per a ser executat de forma simultània i independent amb altres instàncies. Es troba dins d'un contenidor de Docker i s'encarrega de les següents tasques:

- Permet l'execució d'una aplicació gràfica per a un usuari remot.
- Simula esdeveniments de teclat i ratolí per tal de controlar l'aplicació.
- Captura els gràfics i els envia cap a l'usuari.
- Permet a l'usuari administrador integrar noves aplicacions de forma senzilla.

Anomenem "instància d'aplicació" a un contenidor de Docker de l'entorn de virtualització amb una aplicació en execució.

Per a implementar l'entorn de virtualització, s'ha desenvolupat una imatge base d'un contenidor de Docker que conté els programes necessaris per a dur a terme les tasques mencionades. Concretament són: Xvfb com a pantalla virtual, i3wm com a entorn de finestres, ffmpeg per a la captura dels gràfics i generació de flux RTP i s'ha desenvolupat el *software* necessari per a realitzar el control de l'aplicació de forma remota, de manera que es captura el flux RTP generat i es retransmet utilitzant WebRTC, mentre que, simultàniament, es reben esdeveniments de teclat/ratolí i es simulen dins l'entorn.

3.2. El servidor d'aplicacions

El servidor d'aplicacions és l'encarregat d'orquestrar les múltiples instàncies d'aplicacions actives en el sistema. Permet als usuaris autoritzats iniciar una instància d'aplicació i accedir als seus recursos. Les tasques que realitza són les següents:

- Permet l'inici d'instàncies d'aplicacions als usuaris autoritzats.
- Dóna accés d'accés al sistema de fitxers a l'usuari i a la instància d'aplicació.
- Fa de *proxy* (intermediari) entre l'usuari i la instància d'una aplicació reenviant els esdeveniments de teclat i ratolí.
- Realitza la multiplexació de connexions entre usuaris i instàncies d'aplicacions.
- Orquestra l'arrancada i parada les diferents instàncies d'aplicacions actives.
- Manté actualitzades les imatges dels contenidors.

El servidor d'aplicacions s'ha dissenyat per a poder ser executat en múltiples màquines, i així aconseguir un servei distribuït i escalable horitzontalment (que pugui créixer en aplicacions i màquines d'execució quan augmenti la demanda). Anomenem "instància de servidor d'aplicacions" a cadascun d'aquests servidors.

Per a implementar el servidor d'aplicacions, s'ha usat el llenguatge GO i l'SDK de Docker per a realitzar l'orquestració dels contenidors. Per tal de permetre la connexió entre usuari i instància d'aplicació, s'utilitza una connexió WebSocket entre usuari i servidor d'aplicacions on aquest realitza de *proxy* i multiplexa la connexió cap a la instància d'aplicació de l'usuari a través d'una connexió TCP local.

3.3. El servidor central (web i de control)

El servidor central és l'encarregat d'actuar com a servidor web i servidor de control entre usuaris i les múltiples instàncies de servidor d'aplicacions. Permet als usuaris accedir a l'aplicació web desenvolupada i en porta el seu control. D'altra banda, també duu a terme la gestió i control de les diverses instàncies dels servidors d'aplicacions de manera que és l'encarregat de gestionar-ne l'accés per part dels usuaris. Les tasques que realitza són les següents:

- Serveix l'aplicació web a l'usuari.
- Autentica i autoritza els usuaris tant a l'aplicació web com als diversos servidors d'aplicacions.
- Gestiona la configuració del servei i aplicacions instal·lades.

Per a implementar el servidor web i de control, s'utilitza Angular com a *front-end*, NodeJS com a *back-end*, una base de dades MySQL i un registre d'imatges de Docker.

4. Resultats

El sistema desenvolupat permet a l'usuari visualitzar les aplicacions que té disponibles, així com executar-les simultàniament i controlar-les. A més permet ser configurat per un usuari administrador de manera que aquest pot limitar l'accés que disposen els usuaris a les aplicacions, així com canviar-ne la configuració i descripció.

La interfície d'usuari permet que, des del punt de vista de l'usuari, es puguin llistar, executar i controlar les aplicacions que té disponibles. Per tal de mostrar un exemple d'execució, s'ha fet disponible el següent vídeo: <https://youtu.be/1SMrREKlg-Q>

L'usuari administrador pot desplegar el sistema de diferents maneres. En estar dissenyat de forma distribuïda i pensant cada element com un servei separat, el desplegament pot ser monolític (centralitzat, tots els serveis en una mateixa màquina) o bé

distribuït (separant els serveis en diferents màquines). La Figura 2 mostra un exemple d'entorn on els servidors d'aplicacions es troben distribuïts. Notar que aquest és un dels possibles desplegaments i que, si l'administrador ho veies oportú, podria separar els serveis de base de dades i registre en altres màquines. En resum, l'administrador es lliure d'implantar cada element del sistema de forma monolítica o distribuïda de forma senzilla i segons les necessitats del sistema.

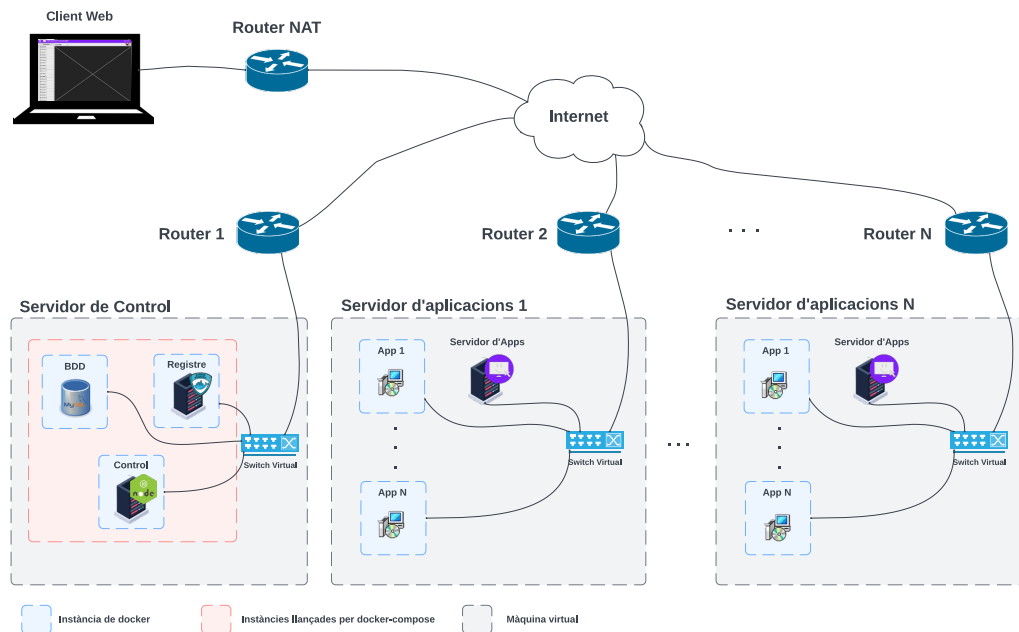

Figura 2: Entorn amb un servidor de control i N servidors d'aplicacions

5. Conclusions

En aquest projecte s'ha desenvolupat un sistema que ofereix la virtualització d'aplicacions a través d'un navegador web. Fa ús de tecnologies web modernes per a l'execució, retransmissió i control d'aplicacions en execució en màquines remotes i dins de contenidors virtualitzats, per tal de proporcionar aïllament entre execucions. El sistema, a més, té una arquitectura distribuïda que permet augmentar els recursos quan la demanda creix (escalat horitzontal) i així proporcionar una bona experiència (temps de resposta) a l'usuari.